

Hiukkavaaran keskuksen yleinen ideakilpailu

20.2.2009 – 22.6.2009

”Ratas”

Hiukkavaaran uusi keskus maalataan tyhjälle kankaalle; paikan identiteetin muodostumista helpottamassa ei ole olevaa rakennettua ympäristöä. Uuden keskuksen muoto ei silti saa olla sattumanvarainen.

Ehdotuksen ”Ratas” tavoitteena on voimakasluonteisen ja omaleimaisen keskuksen luominen Hiukkavaaraan. Tiiviin kaupunkimaisen rakenteen vastapainoksi on säilytetty luonnonmaiseman keskeiset osat, Sarvikankaan selänne ja Myllyojan laakso väljinä viherverkoston osina. Hiukkavaaran keskuksessa luonto ja kaupunkirakenne vuorottelevat muodostaen alueelle monipuolisen ja joustavan kudelman, jossa siirtyminen luonnon rauhaan tai keskuksen palveluihin ei ole kenellekään vaikeaa.–

Sarvikankaan viherverkko jatkuu rakennettuna viheryhteytenä itä-länsisuunnassa keskuksen läpi Kasarmialueen puoleiselle bulevardille. Keskuspuiston ympärille kiertyvät julkiset rakennukset muodostavat Hiukkavaaran keskuksen kaupunkirakenteellisen ja –kuvallisen selkärangan. Keskustatoiminnot sijoittuvat kilpailualueen painopisteeseen, solmukohtaan, jossa liikennevirrat ja viheryhteydet kohtaavat. Kaiken sydämessä on keskusraitti, jonka varrelle julkiset ja yksityiset palvelut keskittyvät. Rakennetusta puistosta aukioksi muuttuva raitti toimii kokoontumispaikkana, palvelurakennusten sisäänkäyntiaukiona ja kevyen liikenteen pääväylänä, joka liittyy saumattomasti kevyenliikenteen yhteyksiin eri puolille kaupunkia.

Keskuksen ydin on esillä alueella liikkuville luoden alueelle tunnistettavan omaleimaisen luonteen. Katujen ja raittien linjauksilla on aikaansaatu mielenkiintoinen liikkumisympäristö niin autolla, pyörällä kuin jalan; liikkujalle avautuvat jatkuvasti vaihtelevat näkymät rakennettuun ympäristöön ja vapaaseen maisemaan. Maamerkinomaiset, korkeammat rakennukset rytmittävät näkymiä. Keskustan AL -monitoimikortteleissa yhdistyy asuminen, kauppa, työnteko ja vapaa-ajanvietto; korttelit ovat kaupunkimaisen eläviä aamusta iltaan. Keskusraitin lisäksi myös eri osa-alueiden solmukohtiin on sijoitettu asukkaiden kohtaamispaikoiksi aukiotiloja, jonne sijoittuvat mm. bussipysäkit ja kierrätyspisteet. Toimitilakorttelit sijaitsevat Raitotien varressa näyttävällä paikalla, melusuojana asuinkortteleille. Katutaso pieniä liike-/työtiloja voidaan sijoittaa muuallekin alueelle, esimerkiksi aukoiden ja bussipysäkkien yhteyteen. Keskuksen palvelut on vaiheittain rakennettavissa siten, että jo ensimmäisessä vaiheessa muodostuu valmista kaupunkirakennetta jota myöhemmin rakennettavat palvelut luontevasti täydentävät. Esimerkiksi marketin laajennusalue voi toimia ulkomyyntialueena tai vaikka katettuna talvitorina, joka voidaan myöhemmin rakentaa sisätalaksi.

Hiukkavaaran keskus on helposti saavutettavissa eri liikennemuodoilla; autolla, julkisella liikenteellä, pyörällä, jalan tai vaikka hiihtäen. Katuverkko on suunniteltu mahdollistamaan tehokas ja toimiva julkinen liikenne. Keskusraitin varrella sijaitsee bussiterminaali, jossa seutu- ja paikallisliikenteen sekä Hiukkavaaran sisäisen citybussin linjat kohtaavat. Keskuksen palveluita käyttäville löytyy helposti parkkipaikkoja keskusraitin vierestä. Parkkipaikat toimivat päällekkäiskäytössä kaupoille ja julkisille palveluille (koulun saattoliikenne, kirjasto, kirkko). Alueen katuverkko on selkeä: kokoojakadut syöttävät liikennettä lenkkimäisille tonttikaduille; keskuksen vilkkaimmalla kohdalla kokoojakatu on tyypiltään hidaskatu.

Hiukkavaaran keskuksen eri osa-alueilta löytyy sekoittunut ja monipuolinen asuntotarjonta. Rakennusten mittakaava vaihtelee 100 kem²:n pientaloista suuriin kerrostaloihin. Alueella on omakotitaloja, erillisiä ja kytkettyjä pientaloja, paritaloja, rivitaloja, pienkerrostaloja, kerrospientaloja ja kerrostaloja. Asuinalueet ovat tiiviitä ja selkeärajaisia; korkealuokkaiset viher- ja puistoalueet antavat väljyyttä asumiselle. Asuinkorttelit on rajattu rakenteellisesti aidoin ja pihamuurein yleisistä puistoalueista. Asuminen painottuu maantasaamiseen: asunnoissa on oma ulko-ovi ja/tai piha maantasolla, myös kerrostalojen alimmissa kerroksissa. Varsinaiset kerrostaloasunnot hyödyntävät puolestaan sijaintia korkealla valoisuuden ja väljien näkymien puolesta.

Alueen tiivis rakenne säästää vapaa-alueita ja hyödyntää kunnallisteknisiä verkostoja tehokkaasti. Alueella voidaan hyödyntää vaihtoehtoisia energiamuotoja (esim. maalämpöä, aurinkopaneeleita parvekejulkisivujen yhteydessä tai tuuliroottoreita talojen katoilla). Rakennusten ja kortteleiden suuntaamisella parannetaan pihojen pienilmastoa ja pienennetään rakennusten energiankulutusta.

Hiukkavaaran keskus tarjoaa monipuolisia urheilupalveluja sekä ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksia, jotka palvelevat kaikkia oululaisia. Keskuspuiston kautta Hiukkavaaran keskus liittyy Sarvikankaaseen ja sen takaa aukeaviin laajoihin ulkoilumaastoihin. Urheilukeskuksen, koulu-monitoimitalon sekä keskusraitin muodostama kokonaisuus mahdollistaa myös suurten ja monipuolisten yleisötapahtumien pitämisen. Urheilukeskuksen parkkipaikat palvelevat myös ympäristön ulkoilu- ja kuntoreiteille suuntaavia. Lisäksi uuden kokoojakadun ja nykyisen Valkiaisjärventien linjauksen liittymiskohtaan on varattu pysäköintialue ulkoilijoille ja kuntoilijoille. Liikkumisympäristöstä, myös ulkoilureiteistä, tehdään esteetön ja kaikki käyttäjäryhmät huomioiva. Keskuspuistoon tehdään palveluasuntoihin liittyen vanhuksille suunnattu ulkoilupuisto kuntoiluvälineineen.

Hiukkavaaran alueen rakentamisessa syntyviä ylijäämämassoja käytetään hyväksi tekemällä maisemoivaa maastonmuotoilua esim. Vaalantien varren voimalinja-alueen kummuissa, puistoalueiden pulkkamäissä ja urheilupuiston maavallikatsomoissa. Alueen hulevesien käsittelemiseksi, imeyttämiseksi ja viivyttämiseksi on varattu hulevesipainanteita suurimmille puistoalueille. Myös keskusraitin vesiaihe toimii osana hulevesien käsittelyä. Myllyojan varteen tehdään tulvaniittyjä ja pohjapatoja huippuvirtaamien viivyttämiseksi. Hulevesiä käsitellään tonteilla huippuvirtaamia viivyttäen, lisäksi katualueilla olevia levennyksiä voidaan myös käyttää hulevesien käsittelyyn.

Pinta-alatiedot:

AK	9.66 ha	68860 kem2	918 asuntoa	1377 asukasta
AKR	13.30 ha	76430 kem2	1019 asuntoa	1529 asukasta
AL/asunnot	3.12 ha	25100 kem2	335 asuntoa	502 asukasta
AL/liiketilat		11500 kem2		
AR	21.02 ha	67880 kem2	715 asuntoa	1358 asukasta
AP	19.37 ha	53930 kem2	360 asuntoa	899 asukasta
AO	8.87 ha	28020 kem2	122 asuntoa	366 asukasta
KTY	7.13 ha	64100 kem2	1068 työpaikkaa	
PL	1.41 ha	3400 kem2		
Y	10.17 ha	51100 kem2		
VU	3.16 ha	300 kem2		
asuminen yht.	75.34 ha	320220 kem2	3469 asuntoa	6031 asukasta
kaikki yht.	97.21 ha	450620 kem2		